

El 'Canvi de rumb' de Josep Piera

lveu laveudelsllibres.cat/noticia/84394/el-canvi-de-rumb-de-josep-piera

Gener de 1976. Josep Piera (al fons esquerra), Marifé (asseguda al terra) i altres amics, entre ells Toni Mestre (al fons dreta), vora la llar de la casa dels pares a La Drova.

Si creus en el periodisme independent i en valencià, agermana't a La Veu. A més, ara podràs desgravar-te fins el 100% de la teua aportació. [Informa-te'n ací](#).

Vaig conèixer a Josep Piera fa un grapat d'anys, quan presentava *Rondalla del Retorn* a la llibreria La Fona d'Oliva. Ell era un poeta que acabava d'escriure la seua primera novel·la i jo un metge resident cap al final de l'especialització. Tots dos joves, apassionats per la llengua materna i altres mediterranis acabats de descobrir. Des d'aquella prosa iniciàtica, he seguit de prop la trajectòria literària de l'autor de Beniopa, també la seua mala salut, afortunadament de ferro si em permeteu el tòpic, amb moments certament delicats. De l'extensa i diversa obra de Piera s'han ocupat analistes de prestigi. Els meus paràgrafs sols pretenen mostrar la impressió que, com a lector, m'ha causat el seu darrer text, tercera entrega memorialista i segona d'*Els fantàstics setanta*, on conta el *Canvi de rumb* biogràfic esdevingut en el període 1975-1979.

Alfons el Magnànim (2023)

Ho diré sense embuts, *Canvi de rumb* és, al meu parer, un llibre magnífic amb molts aspectes que em són especialment atractius. L'escrit, començat durant el confinament epidèmic, fa inevitable l'evocació del *Quadern gris* iniciat durant la grip espanyola o *cucaracha*, com s'anomenava al País Valencià la pandèmia de fa cent anys. Deixem les comparacions entre Pla i Piera, per a mans i ments més expertes. *Canvi de rumb* viatja constantment del present viral al passat vital, del confinament preventiu pel Covid-19 a l'eclosió de llibertat del final de la dictadura. Piera rememora els avatars i les decisions que marcaran la seua carrera literària. Feia poc que *hinojo* ja no li suggeria res, però el fenoll de La Drova li s'havia enganxat a la pell endinsant-se fins l'ànima. El relat de la història personal és al mateix temps la crònica de tota una generació que, mentre descobria Ausiàs March en les cançons de Raimon o llegia Joan Fuster, eixia al carrer als crits de Llibertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia. Eren temps èpics on «tot era fantàstic, perquè tot era imaginable, i perquè tot ho havíem de fer possible nosaltres». D'aquesta forma Piera es retrata i ens retrata. La paraula escrita de l'autor gandià

intercala els temors i els estralls epidèmics amb els successos de fa prop de mig segle, introduint el contrapunt relaxant de les *droveries*, emocions quotidianes, paisatgístiques i fins i tot culinàries, recordades o presents, de La Drova, el seu paradís poètic. Hi apareixen els contactes amb els escriptors: Enric Valor, Juan Gil-Albert, Vicente Aleixandre, Miquel Martí i Pol, Paco Brines, Joan Vinyoli, Maria Aurèlia Capmany, entre molts altres. Piera ens conta les concordances i discordances amb Joan Fuster, les seues inquietuds i les de companys lletraferits, com Salvador Jaffer, Marc Granell, Josep Verges, Ignasi Mora o Josep Bonet. Hi fan acte de presència els amics íntims, les lectures, els viatges a Prada, Itàlia, Grècia, els encontres d'escriptors, *Valencia Semanal*, la poesia andalusí, els primers reculls poètics, la revista *Cairell* i un llarg etcètera impossible de resumir.

Portada del primer número de Valencia Semanal, revista d'actualitat que dirigia Amadeu Fabregat. Es va publicar entre desembre de 1977 i juny de 1980. Josep Piera va col·laborar activament amb diversos articles de tipus literari.

La prosa de Piera em sembla elegant i senzilla alhora, a estones emotiva o juganera, en definitiva amable i captivadora. En ocasions, l'autor de *Canvi de rumb* desconstrueix els mots per a tornar-los a construir a la recerca del significat i de les arrels o suggerint noves connotacions. De volta en quan exhuma antics textos dels setanta que ajuden al lector a copsar les polèmiques d'aquella època i el seu alè literari. La vessant poètica impregna un relat on no podien faltar aquelles lluites primerenques per una escola renovada i per la llengua amb el protagonisme de *la mestra de Barx*, Marifé, la companya i timó de la seua vida. L'autor saforenc ens conta el bastiment de la casa de La Drova, l'obtenció del títol de magisteri, les oposicions, els breus períodes de docència i la decisió final per dedicar-se plenament a l'escriptura. Piera no és un Pla o un Segarra o un Brines, el patrimoni dels quals facilitava l'alliberament literari, però ell i Marifé prenen una decisió difícil, plena de riscos, que explicarà la consolidació d'un autor i d'una obra essencials per al País Valencià i per al conjunt dels Països Catalans. Els nombrosos premis i guardons així ho posen de manifest, especialment els darrers, com la Distinció al Mèrit Cultural de la Generalitat Valenciana (2021) i el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2023), distincions totes dues que, com a saforencs i valencians, ens omplin d'orgull.

Primers poemaris en valencià/català de Josep Piera i primer número de Cairell (novembre, 1979), revista literària dirigida per Eduard J. Verger i coordinada per Josep-Lluís Bonet, Marc Granell, Josep Piera i Josep-Lluís Seguí.

El volum de *Canvi de Rumb*, editat per la Institució Alfons el Magnànim, presenta una maquetació i un text interior correctes, però la portada, encara que segueix el disseny de la col·lecció, conté una tipografia excessivament minimalista, per al meu gust, amb alguna superposició de resultat dubtós. A banda, però, dels aspectes formals sempre

opinables, es tracta d'un llibre ben interessant, tant per als qui vam viure la fantasia setantena com per als joves que volen saber com anava el món social i cultural d'aquella època.

La pandèmia viral ha estat un malson que ha comportat malalties i morts, algunes doloroses per properes. La fortuna, o els déus, com li agrada dir a Piera, l'han preservat, a ell i a la seua família, cosa que celebrem amb alegria. Llegir *Canvi de rumb* i altres obres que anirà bastint, a més d'un gaudi, potser siga també una vacuna per protegir-nos d'altres virus mentals i socials tant o més perillosos que el Covid-19.

Trau la **LLENGUA al
PP-VOX Ni un pas enrere**

**Usem el valencià, defensem
la unitat lingüística**

Des de 2013 DIARI **LA VEU
DEL PAÍS VALENCIÀ**

**Agermana't i ajuda'ns
econòmicament**

[Subscriu-te gratuïtament al nostre butlletí setmanal de novetats](#)